

**Рішення спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії**

Спеціалізована вчена рада Донецького національного університету імені Василя Стуса Міністерства освіти і науки України, м. Вінниця, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії галузі знань *05 Соціальні та поведінкові науки* на підставі прилюдного захисту дисертації на тему «ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ (на прикладі морської транспортної інфраструктури)» за спеціальністю *051 Економіка* 23 грудня 2022 року.

Степаненко Владислав Олегович народився у 1995 році в місті Горлівка. У 2012 році з відзнакою закінчив Горлівську загально-освітню школу №12 – багатoproфільний ліцей. У тому ж році вступив до Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського (м. Донецьк) на спеціальність «Міжнародна економіка». В 2016 році отримав ступень освіти «Бакалавр», а 2018 році – ступінь освіти «Магістр» з відзнакою за спеціальністю «Міжнародні економічні відносини» у Донецькому національному університеті економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського (м. Кривий Ріг). З 2018 року по теперішній час працює фахівцем департаменту безпеки міжнародної логістичної компанії «ФОТР». Загальний трудовий стаж – 4 роки. У 2018 році вступив до аспірантури Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського (м. Кривий Ріг), за спеціальністю *051 «Економіка»*. Тема дисертації затверджена рішенням Вченої ради Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського (м. Кривий Ріг) у 2018 році, уточнена у 2022 році (протокол №8).

У 2022 році перевівся до Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця) для завершення підготовки на освітньо-

науковій програмі «Економіка» та захисту дисертації (Наказ про зарахування від 14.06.2022 р. №17/12).

Успішно виконав освітньо-наукову програму.

Науковий керівник: Лохман Наталя Володимирівна – доктор економічних наук, завідувач кафедри економіки та бізнесу, доцент кафедри економіки підприємства Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського.

За темою дисертаційного дослідження опубліковано 27 наукових праць, зокрема, окремі підрозділи у 3 монографіях (в тому числі 1 закордонній), 12 статей у наукових фахових виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних (у тому числі 1 стаття у виданні, що реферується у Web of Science), 2 статі у зарубіжних виданнях, 10 публікацій у збірниках матеріалів конференцій.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Степаненко В. О., Штик Ю. В. Методичні підходи до оцінки управління міжнародною конкурентоспроможністю морської транспортної інфраструктури. Теоретико-методологічні засади розвитку фінансової системи України на основі інноваційно-інвестиційних стратегій : колективна монографія. За ред. Н. О. Слободянюк. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2020. 208 с. (С. 181–192).

2. Stepanenko V., Lokhman N. Comprehensive approach to the analysis of the management of the competitiveness of Ukrainian maritime transport infrastructure in conditions of European integration. Context And Features Of Competitive Advantages Infrastructure Development: monograph. Science. ed. Bocharova Yu.G. - Prague: Oktan Print, 2020. 105 p. (P. 58 – 73).

3. Степаненко В. О., Лохман Н. В. Євроінтеграційні індикатори управління конкурентоспроможністю транспортної інфраструктури в умовах розвитку індустрії гостинності. Розвиток індустрії гостинності:

сучасний погляд : монографія. За ред. Н. В. Лохман. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2021. 170 с. (С. 71–79).

4. Степаненко В. О. Міжнародна конкурентоспроможність України: сутність та основні фактори впливу. *Торгівля і ринок України*. 2016. №39–40. С. 14–21.

5. Степаненко В. О., Романуха О. М. Кордон як фактор розвитку морської інфраструктури України. *Економіка та суспільство*. 2017. № 9. С. 94–99.

6. Степаненко В. О. Проблеми інтеграції морської інфраструктури України до Європейського Союзу. *Торгівля і ринок України*. 2017. №2(42). С. 109–115

7. Степаненко В. О. Фактори, що впливають на конкурентоспроможність інфраструктурних об'єктів. *Економічний простір*. 2017. №125. С. 202–210.

8. Степаненко В. О. Оцінка конкурентоспроможності морської інфраструктури України. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. 2019. №1(53). С. 53–58.

9. Степаненко В. О. Морська транспортна інфраструктура: сутність, класифікація та переваги. *Бізнес Інформ*. 2019. №11. С. 187–194.

10. Степаненко В. О. Євроінтеграційні детермінанти управління конкурентоспроможністю морської транспортної інфраструктури. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 5. С. 37–40.

11. Степаненко В. О., Лохман Н. В. Концептуальні засади управління конкурентоспроможністю морської транспортної інфраструктури України. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics»*. 2020. №23. С. 102–107.

12. Степаненко В. О. Інституціонально-правові засади управління морською транспортною інфраструктурою України в умовах євроінтеграції. *Ефективна економіка*. 2021. № 2.

13. Степаненко В. О. Забезпечення конкурентоспроможності морської транспортної інфраструктури країни. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. №6. С. 52–57.

14. Stepanenko V., Lokhman N. Assessment of the competitiveness of the maritime transport infrastructure of Ukraine and European countries. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2022. № 2. Р. 316–327. DOI: 10.55643/fcaptp.2.43.2022.3641 (WoS).

15. Степаненко В. О., Штик Ю. В. Напрями підвищення конкурентоспроможності морської транспортної інфраструктури України. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2022. Том 33(72). №2. С. 14–20.

16. Stepanenko V., Lokhman N. Improving of the Ukrainian maritime transport infrastructure management. *East European Scientific Journal*. 2020. №10(62). Р. 22–29.

17. Stepanenko V. Providing a mechanism for implementing the strategy for improving the competitiveness of Ukraine's maritime transport infrastructure. *Three Seas Economic Journal*. 2020. Vol. 1. №4. Р. 146–152.

18. Степаненко В. О. Вплив глобалізаційних процесів на конкурентоспроможність економіки України. *Можливості та перспективи забезпечення сталого розвитку економіки України* : Міжнародна науково-практична конференція. Ужгород : Гельветика, 2016. С. 27–29.

19. Степаненко В. О. Теоретична сутність транспортної інфраструктури. *Актуальні проблеми ефективності використання потенціалу економіки країни* : Міжнародна науково-практична конференція. Дніпро : НО «Перспектива», 2017. С. 21–23.

20. Степаненко В. О. Конкурентоспроможність морської інфраструктури в Україні. *Актуальні проблеми сучасного економіко-гуманітарного дискурсу в Україні* : I Міжнародна науково-практична інтернет-конференція. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2017. С. 302–305.

21. Степаненко В. О. Концептуальні засади управління конкурентоспроможністю морської транспортної інфраструктури. *NEW ECONOMICS* : Міжнародний науковий форуму «NEW ECONOMICS – 2019». Київ : НАН України, Ін-т економіки пром-сті, 2019. Т.2. С. 298–301

22. Степаненко В. О. Сутність та види конкурентних переваг морської транспортної інфраструктури. *Стратегії та інновації: актуальні управлінські практики* : V Міжнародна науково-практична конференція. Кривий Ріг : ДонНУЕТ ім. М. Туган-Барановського, 2020. С. 174–176.

23. Степаненко В. О. Впровадження кластерної політики у сфері морської транспортної інфраструктури. *Інноваційний розвиток та безпека підприємств в умовах неоіндустріального суспільства* : Міжнародна науково-практична інтернет-конференції учнів, студентів, аспірантів і молодих вчених. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2020. С. 201–203.

24. Степаненко В. О. Організаційна структура управління морської транспортної інфраструктури України. *Обліково-аналітичні й статистичні методи та моделі в оподаткуванні, бізнесі, економіці* : XVI Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. С. 462–465.

25. Степаненко В. О. Інституціональні засади управління морською транспортною інфраструктурою України. *Ефективні рішення в економіці, фінансах та управлінні* : Міжнародна науково-практична конференція. Одеса : Східноєвропейський центр наукових досліджень, 2021. С. 184–186.

26. Степаненко В. О. Напрями та інструменти підвищення конкурентоспроможності морської транспортної інфраструктури України. *Фінансові інструменти сталого розвитку економіки в контексті міжнародного співробітництва* : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Львів : ГО «Львівська економічна фундація», 2021 р. С. 21 – 25.

27. Степаненко В. О. Підходи до оцінки конкурентоспроможності морської транспортної інфраструктури. *Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення* : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Том 1. Київ : НАУ, 2021 р. С. 205 – 207.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці.

Орхова Тетяна Вікторівна, доктор економічних наук, професор, декан економічного факультету Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Зауважень немає.

Савченко Марина Василівна, доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри міжнародних економічних відносин Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Зауважень немає.

Трегубов Олександр Сергійович, кандидат економічних наук, доцент завідувач кафедрою підприємництва, корпоративної та просторової економіки Донецького національного університету імені Василя Стуса,

Зауважень немає.

Паливода Олена Михайлівна, доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств Національного авіаційного університету:

1. На рис.1.8 (с. 90) автором представлено детальну класифікацію факторів, які впливають на конкурентоспроможність морської транспортної інфраструктури. Погоджуючись з автором щодо важливості виділених факторів, хотілося б звернути увагу на необхідність долучення до представленої сукупності факторів впливу ще й воєнного чинника, а також ретельнішого його опису та дослідження.

2. У п. 2.1. автором проаналізовано інституціональні засади управління морською транспортною інфраструктурою України в умовах

євроінтеграції, визначено доволі багато нормативних аспектів вітчизняного законодавства, які потребують корегування відповідно до європейських стандартів. Зважаючи на об'ємність запропонованої законодавчої роботи та на воєнний стан у країні, доцільно було б визначити першочерговість цих завдань для забезпечення швидшого результату.

3. Автором у дисертації представлений розлогий аналіз статистичного матеріалу щодо стану морської транспортної інфраструктури (п. 2.2-2.3). Зокрема, автором неодноразово було відзначено значне скорочення питомої ваги морських перевезень у загальному вантажообігу за період 2010-2020 рр. (с.118), дефляції морського флоту та інших показників. Проте, автором не було визначено та названо причин, які вплинули на виявлену негативну динаміку.

4. У табл. 2.9. представлено розрахунок інтегрального показника конкурентоспроможності для таких країн: Україна, Іспанія, Велика Британія, Бельгія, Нідерланди та Німеччина. З тексту роботи є незрозумілим, якими критеріями був обумовлений вибір саме зазначених країн, чому вони є найбільш релевантними для України.

5. На с. 181 автором запропоновано здійснювати реформування морської транспортної інфраструктури на галузевому рівні шляхом формування кластерної політики. З тексту дисертації залишається незрозумілим про які саме кластери йде мова (транспортні, логістичні, портові, транскордонні тощо). Крім того, варто зазначити, що сучасні кластери підприємств є лише тоді ефективними, коли до них залучені економічні суб'єкти суміжних галузей, а тому ефективна кластерна політика може здійснюватися лише на міжгалузевому рівні.

Шкуренко Ольга Володимирівна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри бізнес-логістики та транспортних технологій Державного університету інфраструктури та технологій:

1. Позитивно оцінюючи системність та обґрунтованість теоретичних основ забезпечення конкурентоспроможності транспортної

інфраструктури у підрозділі 1.2 (с. 50 – 75), слід відмітити, що робота значно б виграла, якби автор розкрив сутність матричних, графічних, індексних, аналітичних, комплексних методів більш детально, що значно б підвищило обґрунтованість розрахункової частини у другому розділі.

2. У підрозділі 1.4 в теоретичному плані розглянуто та систематизовано фактори забезпечення конкурентоспроможності морської транспортної інфраструктури за рівнями управління (мега, макро, мезо, мікро) та за принципами відношення до суб'єкта, походження, спеціалізації (с. 87 – 94). Проте детермінанти було б більш доцільно також класифікувати залежно від характеру впливу на стимулятори, дестимулятори та номінатори конкурентоспроможності морської транспортної інфраструктури та врахувати їх у третьому розділі при формулюванні механізму реалізації стратегічних напрямів підвищення конкурентоспроможності морської транспортної інфраструктури.

3. Автор на с.159 надано мезофактори, що впливають на конкурентоспроможність морської транспортної інфраструктури України, але, не зовсім зрозуміло, яку роль вони відіграють у забезпеченні конкурентоспроможності транспортної інфраструктури України.

4. Додаткового обґрунтування потребують представлені інструменти підвищення конкурентоспроможності морської транспортної інфраструктури України за рівнями управління (с. 230 – 231), тому дисертаційна робота суттєво виграла, якби дисертант більш детально дав оцінку готовності морської транспортної інфраструктури України до практичного впровадження запропонованих стратегічних напрямів підвищення конкурентоспроможності морської транспортної інфраструктури України з врахуванням поточних змін.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» немає.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Степаненку Владиславу Олеговичу ступінь доктора філософії з галузі знань *05 Соціальні та поведінкові науки* за спеціальністю *051 Економіка*.

Голова спеціалізованої
вченої ради

Тетяна ОРЕХОВА

